

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลแปลงเพศ
ในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

ผู้เขียน นายสมคิด ความเพียร

ปริญญา วิทยาศาสตร์รัมมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชางεยศ

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อวารณ์ โอภาสพัฒนกิจ	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์กฤษณ์ ศรีมงคล	กรรมการ
อาจารย์ ดร.แสนย์ สายสุกกลักษณ์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลแปลงเพศ ในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) ความสำเร็จของเกษตรกรในการเลี้ยงปลานิลแปลงเพศ 2) ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ที่มีส่วนต่อความสำเร็จของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลแปลง เพศ และ 3) ปัญหาอุปสรรค ตลอดจนแนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ โดยประยุกต์ใช้การวิจัยเชิง สำรวจ

ผลการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้ความสำเร็จของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลแปลงเพศสามารถกำหนดได้ จากรายได้สุทธิ/ไร่/ปี จากการเลี้ยงปลา ทั้งนี้พบว่าเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ มีรายได้มากกว่าหรือ เท่ากับรายได้สุทธิเฉลี่ยต่อ 20,276 บาท/ไร่/ปี ซึ่งในจำนวนเกษตรกรตัวอย่าง 150 ราย พบร่วมมี เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จจำนวน 93 ราย คิดเป็นร้อยละ 62 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของ เกษตรกร ได้แก่ ระดับการศึกษา การพับประกอบเจ้าหน้าที่ประมงภาครัฐ ประสบการณ์การเลี้ยงปลา ความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงปลา แรงงานในครัวเรือนที่ช่วยเลี้ยงปลา ต้นทุนการเลี้ยงปลา การ จำหน่ายปลา การพับประกอบเปลี่ยนกับเจ้าหน้าที่ชุมชน ขนาดพื้นที่ของบ่อปลา จำนวนบ่อปลา หนี้สิน การพับประกอบเปลี่ยนกับเพื่อนเกษตรกร การเข้าร่วมของการเลี้ยงปลา เพศ อายุ สถานภาพสมรส ตลอดจนการสนับสนุนด้านการผลิตและการตลาดของชุมชน/กลุ่ม ส่วนปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลที่มี

ความตื้นพื้นทักษะทางสถิติต่อความสำเร็จของเกษตรกร ได้แก่ ระดับการศึกษา ส่วนปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การพนประแลกเปลี่ยนกับเจ้าหน้าที่ประมงภาครัฐ นอกจากนี้พบว่า ปัญหาอุปสรรคของเกษตรกรผู้เลี้ยงบลานิดแปลงเพศ ได้แก่ เกษตรกรที่อยู่ในกลุ่มปลาทองต้องเข้าศีรอนานกว่าจะได้จับปลา เจ้าหน้าที่ประมงของภาครัฐช่วยเหลือเกษตรกรน้อยเกินไป เกษตรจำนวน 76 รายมีน้ำไม่เพียงพอ และเกษตรกร 25 ราย มีน้ำท่วมบ่อปลา

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ได้แก่ เกษตรกรที่ต้องรอศีรอนาน ควรรวมตัวเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับกลุ่มหรือชุมชนที่ไม่มีปัญหา เพื่อหาแนวทางปรับการจัดการกลุ่ม หรือขัดถ้วงกลุ่มใหม่ โดยจำกัดจำนวนสมาชิกให้เหมาะสม

อิธสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Factors Affecting Success of Nile Tilapia's Farmers in Phan District,
Chiang Rai Province

Author Mr. Somkid Kwampian

Degree Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension

Thesis Advisory Committee

Asst. Prof .Dr. Avorn	Opatpatanakit	Chairperson
Assoc. Prof. Katin	Srimongkol	Member
Lect. Dr. San	Saisuphaluck	Member

ABSTRACT

The objectives of the research titled "Factors Affecting Success of Nile Tilapia's Farmers in Phan District, Chiang Rai Province" were to 1) find out the success of Nile Tilapia's Farmers, 2) find out personal, economic and social factors of Nile Tilapia's farmers that effect their success, and 3) find out problems and recommendations for such problems. The survey research was applied.

It was found that the indicator for the success of Nile Tilapia Farmers can be indicated by net income/rai/year. In 2004, among 150 Nile Tilapia Farmers there were 93 successful farmers (62 %) whose net income was equal to or more than the average net income which is 20,276.00 baht/rai/year. Factors effecting the success of Nile Tilapia farmers included educational level, sharing experiences with local fishery officer, fish farming experience, knowledge and understanding in Nile Tilapia farming, household labor, production cost, selling process, sharing experiences with club/group developers, fish pond size, numbers of fish pond, household debt, sharing experiences with other farmers, attending training, sex, age and marital status, and production and marketing support by fish club or group.

Furthermore, problems in Nile Tilapia's farming found to be long queue for fish catching of Pha tong club, less support by local fishery officer, insufficient water of 76 farms and flooding of 25 farms.

This research recommended that shortening long queue by sharing experience with successful Nile Tilapia's group or club as to adjust group management or develop new group by limiting number of member.

